

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdelningen för humaniora

Hur kan vi ta emot nyanlända invandrarelever på bästa möjliga sätt?

En undersökning av Örebro kommuns sätt att ta hand om nyanlända invandrarelever med hänsyn till Skolverkets allmänna råd

Laura Abeln

2012

Uppsats, högskolenivå, 7,5 hp
Svenska med språkdidaktisk inriktning
Svenska som andraspråk B, HLS24B

Handledare: Ulrika Serrander

Examinator: Ulrika Serrander

Sammandrag

Varje år kommer barn och ungdomar ifrån olika länder med olika språkbakgrund till Sverige. Kommunernas sätt att hantera dessa elevers skolgång är väldigt olika och oftast får de inte den undervisning de har rätt till (Skolinspektionen 2009: 6). För att ge kommunerna ett bättre underlag för att stödja arbetet med skolintroduktionen, så har Skolverket tagit fram allmänna råd för utbildning av nyanlända barn och ungdomar.

I min hemkommun Örebro introducerades 2009, med tanke på den allt större strömmen av invandrarelever, avdelningen Perrongen, som är kommunens gemensamma ingång för samtliga nyanlända elever. Syftet med detta arbete är att, med hjälp av Perrongens medarbetare, undersöka introduktionen genom att jämföra Örebro kommuns arbetssätt med skolverkets allmänna råd i detta ämne.

Nyckelord

Nyanlända elever, andraspråksinläring, Örebro kommun, skolintroduktion, Skolverket

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	6
1.1 Syfte.....	7
1.2 Frågeställningar	7
2 Tidigare forskning	8
2.1 Att vara nyanländ elev i skolan	8
2.2 Skolverkets allmänna råd.....	9
2.2.1 Mottagning.....	9
2.2.2 Introduktion	9
2.2.3 Individuell planering.....	9
2.2.4 Undervisning	10
2.2.5 Uppföljning, utvärdering	10
2.2.6 Kompetensutveckling	10
3 Metod.....	11
3.1 Metodval.....	11
3.2 Urval	11
3.3 Genomförande	11
3.4 Metodkritik	12
3.5 Etiska aspekter.....	12
4 Resultat	13
4.1 Intervju 1, samordnare gymnasium	13
4.2 Perrongens förhållningssätt i jämförelse med skolverkets allmänna råd/gymnasium.....	13
4.3 Intervju 2, samordnare grundskolan	14
4.4 Perrongens förhållningssätt i jämförelse med skolverkets allmänna råd/grundskolan.....	16
5 Diskussion och slutsatser.....	17
5.1 Diskussion	17

5.2 Slutord	18
6 Källförteckning	20
7 Referensförteckning	21
Bilaga med frågor till intervjuerna	

1. Inledning

Mitt intresse för nyanlända elever beror på min egen bakgrund. För 5 år sedan flyttade jag till Sverige. Jag hade vid denna tidpunkt avklarat min lärarutbildning, hunnit jobba några år och kände mig ganska stark i min egen identitet, men med flytten hände det någonting inom mig. I hemlandet hade jag undervisat barn i språk och värdesatt korrekt talande och skrivande högt, men i och med flytten förlorade jag själv denna färdighet på det nya språket. Jag ville säga så mycket men kunde inte, och då förblev jag hellre tyst. Jag blev en så kallad invandrare och förlorade möjligheten att formulera mig på ett gediget sätt och hamnade därför i en form av kris, som är en vanlig process när man har brutit upp och bytt land (Franzén 2001: 55).

Min egen invandrabakgrund ledde till mitt engagemang när det gäller frågor inom ämnet skolintroduktion för nyinflyttade elever. Jag ser numera vikten av att ha någon som stöttar en och att behandla varje människa för den de är. Människor är olika och kategoriseringar är fel. Den ena har det enklare och den andra svårare, alla åtgärder är inte lika lämpliga för alla elever, och därför är det viktigt att istället sätta språkutvecklingsprocessen i samband med individen.

Vem har ansvaret för att mottagningen av de nyanlända invandrareleverna genomförs på ett adekvat sätt? Regeringen, Skolverket, kommunen, rektorn, lärarna eller föräldrarna? Skolverket lägger ansvaret på kommunen och skolorna (Skolinspektionen 2009: 6) men säger i samma andetag att många kommuner behöver se över sina riktlinjer när det gäller mottagningen. I samband med detta har Skolverket gett ut allmänna råd, som ska underlätta för kommunerna att sätta upp egna, tydliga riktlinjer för hanteringen av de nyanlända eleverna.

Min hemkommun Örebro, och deras förhållningssätt till mottagningen är intressant. Sedan den 1:a februari 2010 är Örebro en så kallad ankomstkommun, som tar emot ett stort antal flyktingbarn och asylsökande. Från höstterminen 2009 till maj 2012 har det slussats ut 501 nyanlända invandrarelever till de kommunala skolorna i länet. Jag anser därför att deras arbete med skolintroduktionen är av intresse. För att kunna få en bättre bild av denna verksamhet har jag intervjuat samordnarna för Perrongen i Örebro. De intervjuades svar redovisar jag genom sammanfattningar.

1.1 Syfte

Syftet med detta arbete är att med hjälp av Perrongens medarbetare undersöka nyanlända elevers skolintroduktion. Fokus ligger på det första mottagandet, och målet är att jämföra Örebro kommuns arbetssätt med skolverkets allmänna råd.

1.2 Frågeställningar

Frågeställningarna är följande: Hur organiserar och bedriver Örebro kommun sin verksamhet för att ta emot (undervisa) nyanlända elever? Vilka pedagogiska resurser har kommunerna för att möta dessa elevers behov? Hur jobbar man med hänsyn till Skolverkets allmänna råd?

2. Tidigare forskning

När det gäller att leta efter litteratur i ämnet skolintroduktion för nyanlända elever så hittar man en mängd litteratur som belyser betydelsen av modersmålsundervisning, språkutveckling och interkulturell pedagogik. Dock så fattas det oftast studier och undersökningar som har ett helhetsperspektiv över skolintroduktionen. Med tanke på det förut nämnda syftet för uppsatsen så anses litteraturen från Skolverket och skolinspektionen som viktigast.

2.1. Att vara nyanländ elev i skolan

När det gäller de nyanlända eleverna och deras mottagning i skolan så råder det fortfarande en okunnighet om hur de ska bemötas och vad som behövs för att kunna underlätta deras språkframgång. Det uppstår hinder eftersom lärarnas förhållningssätt oftast är förknippat med bristtänkande och tyvärr även med förutfattade meningar. En elev med utländsk bakgrund som visar brister i sitt skolarbete eller skolbeteende betecknas som invandrarelev, medan en som sköter sitt skolarbete väl, snarare sätts i samband med sina skolprestationer (Gruber 2009: 50).

Majoriteten av föräldrar med utländsk bakgrund har stor tilltro till skolväsendet som helhet, men behöver få information om sina rättigheter och skyldigheter. Deras medverkan är viktig och hjälper till att motarbeta olust hos eleverna. Om föräldrarna får en felaktig och negativ bild av skolan så går deras inställning oftast över till barnen. En förklaring av hur pedagogiken är förankrad är därför av stor vikt (Bunar 2010: 50f).

Nyanlända invandrarelever behöver hjälp, hjälp av sina föräldrar men även hjälp från de som arbetar med dem. Ett positivt bemötande i största allmänhet, till exempel genom ett stödjande nätverk, är därför betydelsefullt med hänsyn till läroprocessen. Skolan måste stötta, eller åtminstone ta hänsyn till elevens kultur och bakgrund, så att eleven inte prioriterar bort sitt ”andra jag” och genom det förlorar chansen till en framgångsrik andraspråksinläring (Dysthe 1996:73).

Forskning har visat att eleverna lyckas bäst när de får lära sig det nya språket med hjälp av det gamla (Axelsson 2004: 505). Att ta hjälp av kunskaperna i det egna språket är en bra väg för att lära sig det nya (Ladberg 2004: 117). Det har visat sig att elever som går i

modersmålsundervisning upplever en större trygghet och trivs bättre i skolsituationen än andra, och dessutom utgör undervisningen en brygga till integration in i den nya kulturen. Deras betyg i svenska och engelska är dessutom i snitt högre än hos de som avbrutit hemspråksundervisningen tidigt (Hyltenstam & Toumela 1996: 99).

2.2 Skolverkets allmänna råd

Skolverkets allmänna råd när det gäller mottagning av nyanlända elever är uppdelade på sex olika punkter, vilka är mottagning, introduktion, individuell planering, undervisning, uppföljning/utvärdering och kompetensutveckling. Alla punkter är uppdelade i vad kommunen respektive skolan bör göra i dessa sammanhang.

2.2.1 Mottagning

När det gäller mottagningen så anses det som viktigast att kommunen har ett välkänt förhållningssätt. Detta innebär att alla involverade parter, kommun, lärare, föräldrar och elever, måste vara informerade om hur mottagningen ska genomföras (Skolverket 2008: 8f). Önskvärt är en kommunal policy som skapar trygghet och kontinuitet i arbetet med skolintroduktionen. För att minimera risken för att alla nyanlända elever blir hanterade på samma sätt ska ett individuellt bemötande eftersträvas.

2.2.2. Introduktion

Introduktionen präglas utav vikten av riktlinjer och rutiner. För att underlätta detta för asylsökande barn och ungdomar utan medföljande vårdnadshavare, ska kommunen förordna en god man. Den gode mannen ska agera som samtalspartner när det gäller skolintroduktion och skolgång (Skolverket 2008: 10f).

2.2.3. Individuell planering

Kravet på en individuell planering innebär att undervisningen ska anpassas till elevens tidigare kunskaper. En pedagogisk kartläggning av elevens erfarenheter och kunskaper i alla ämnen är nödvändig (Skolverket 2008: 12f). Många kommuner väljer att placera nyanlända elever i en förberedelseklass, vilket innebär undervisning i särskild grupp under en begränsad tid, som syftar till att förbereda eleverna för undervisning i ordinarie klass. Undervisningsspråket är oftast svenska.

2.2.4.Undervisning

När det gäller undervisningen av de nyanlända eleverna i respektive skola så ligger prioriteringen på att anpassa den individuellt. Skolan ska ge eleven stöd för att så effektivt som möjligt kunna fortsätta sitt lärande inom alla ämnen. Möjliga åtgärder kan vara studiehandledning på modersmålet och modersmålsundervisning (Skolverket 2008: 14ff). Det förutsätts en vilja att bemöta eleverna med intresse för vad de har för kunskaper med sig. Det ska undvikas att lära dem saker som de redan behärskar (Franzén 2001: 129). Genomförandet av detta hanteras väldigt olika av kommunerna. Oftast fattas dock tydliga och användbara vägledningar (Blob 2004: 34).

De nyanlända invandrareleverna måste få möjlighet att utveckla sitt modersmål. Kunskaperna i det egna språket kan då utvecklas vidare och dessutom så får eleverna möjlighet att bli tvåspråkiga individer med dubbel kulturell identitet och kulturkompetens (Axelsson 2004: 518f). För att stärka elevens ämneskunskap och språkutveckling så är ämnesundervisning på modersmålet ett effektivt sätt (Skolverket 2002: 71).

2.2.5.Uppföljning/utvärdering

Skolintroduktion kräver inte bara rutiner, nästan lika viktigt är en effektiv uppföljning och utvärdering. Man eftersträvar att kontinuerligt kunna uppmärksamma och analysera situationen för de barn och ungdomar som skolan behöver göra särskilda insatser för. Skolan kan lära sig av sina misstag och förbättra sig med tiden (Skolverket 2008: 17).

2.2.6. Kompetensutveckling

För ett så bra mottagande som möjligt bör varje kommun sträva efter att skapa ett gemensamt förhållningssätt och en gemensam kunskapsbas (Skolverket 2008: 18). Det innebär att kompetensen kring människor med olika kulturbakgrund bland skolans personal måste ökas. Ett sätt är att försöka lära sig om andra kulturer och samtidigt vara medveten om att det finns hanteringsätt inom alla kulturer som kan väcka förvåning och är lätta att misstolka (Sjögren 2000: 17).

3. Metod

3.1. Metodval

När det gäller att bestämma sig för vilken metodik man vill använda när man ska jobba med intervjuer så finns det två vägar att gå. Man kan göra kvantitativa eller kvalitativa intervjuer. Kvantitativa intervjuer görs oftast när det finns större mängder av informationsmaterial, för är att kunna komma till en generaliserad slutsats. Vid kvalitativa intervjuer är inte antalet viktigt, däremot är det av större intresse att kunna se undersökningsobjektet genom de intervjuades ögon.

Med tanke på uppsatsens syfte anses kvalitativa intervjuer mer relevant. På det viset finns det möjlighet att påverka intervjuerna under deras gång. Informanterna kan läsas av medan intervjun hålls och i samband med det är det möjligt att utveckla och fördjupa svar, eller förändra frågeställningen och lägga till följdfrågor om det skulle behövas.

3.2 Urval

Bemanningsmässigt är verksamheten Perrongen relativt liten, det finns en samordnare som är anställd på heltid och en annan som jobbar deltid.

Perrongens samordnare för gymnasiet heter Martha, är utbildad gymnasielärare med behörighet i SV2. Martha har jobbat inom skolvärlden sedan 80-talet. På Perrongen har hon jobbat i tre år och är den ansvarige för gymnasiet. Samordnare för grundskolan är Gabriella som är utbildad grundskolelärare med behörighet i SV2 och svenska. Hon har jobbat på Perrongen i drygt ett år och är anställd som vikarie för Pia, som är mammaledig. Innan Gabriella började jobba som samordnare för Perrongen så var hon ansvarig för de nyinflyttade eleverna på den skola i Örebro som har störst andel invandrarelever.

3.3. Genomförandet

För att underlätta genomförandet av intervjuens gång och utnyttja tiden på bästa möjliga sätt är det bra att ha en viss ram och en viss struktur för de frågor man har tänkt att ställa (Bell 2000: 122). De förberedda frågorna är av öppen karaktär, där målet är att få långa och innehållsrika svar som leder till ett naturligt samtal. Intervjuerna görs med en person i

taget, annars finns det risk för att parterna blir påverkade av varandra. Intervjuerna skedde på själva Perrongen i början av maj 2012 och spelades in med bandspelare.

3.4. Metodkritik

När man använder sig av kvalitativa intervjuer så måste man vara medveten om att materialet man har fått in inte går att generalisera. Dessutom finns det en risk för att svaren inte är lika ärliga som om den intervjuade skulle ha varit anonym. Den nära kontakten kan dessutom ha påverkat de intervjuades svar, följden kan vara att de intervjuade svarar med en prägel av att vilja ställa sig i ett bättre ljus i undersökningens sammanhang.

3.5. Etiska aspekter

Vid första kontakten med Perrongen frågade jag om samordnarna ville förbli anonyma eller om det var godtagbart att jag skulle nämna deras namn i uppsatsen. Eftersom avdelningen finns offentligt presenterad på nätet så hade de inga problem med att bli nämnda vid namn.

4. Resultat

Informanternas svar från de kvalitativa intervjuerna redovisas nedan, deras svar har sammanfattats i en fortlöpande text.

4.1. Intervju 1 - samordnare gymnasiet

När jag intervjuar Martha börjar jag samtalet med att be henne att berätta lite grand om hur Örebro kommun organiserar och bedriver Perrongen. Martha börjar berätta om vad deras uppdrag är. Perrongen är en gemensam ingång för alla nyanlända invandrarelever och ska dessutom ge ett likvärdigt mottagande, där eleverna och deras kunskaper ska kartläggas för att garantera en bra skolstart. Likvärdighet, säger Martha, betyder väldigt mycket, eftersom alla elever ska få möjlighet till en likvärdig start.

Kartläggningen på Perrongen sker i form av ett samtal som brukar ta runt en och en halv timme, där eleven, föräldrarna och oftast en tolk är närvarande. Det fokuseras på skolbakgrund, förmågor, styrkor, behov, förväntningar och förhoppningar. Dessutom ges det information om skolsystemet och värdegrunden i Sverige. Tydligt har det förekommit en rad missuppfattningar när det gäller pedagogiken i skolorna.

I anslutning till kartläggningen på Perrongen sker sedan själva placeringen, som görs i dialog med den berörda rektorn och baseras på samtalet och familjens önskemål. Martha säger att det oftast inte tar längre än en till två veckor tills eleverna kan börja i skolan. De flesta skolorna kan erbjuda tre olika undervisningsmodeller: *introduktionsklass*, *introduktionsgrupp* och *ordinarie klass*. Efter själva placeringen tar dock Perrongens ansvar slut och skolans ansvar tar vid.

4.2. Perrongens förhållningssätt i jämförelse med skolverkets allmänna råd/gymnasiet

Efter att jag har hört lite allmän information om Perrongen så frågar jag sedan lite närmare om Skolverkets riktlinjer och hur Perrongens arbete sammanfaller med dessa. Martha anser att Örebro kommun har bra förutsättningar när det gäller mottagningen. Kommunen har ett etablerat sätt och den gemensamma ingången ger en likvärdig start för alla nyinflyttade

elever. Även introduktionen funkar bra och Örebro kommun/Perrongen har fått in sina rutiner för att anlita en god man eller tolk, när det behövs.

När det gäller undervisningen återupprepar Martha vilka möjligheter som finns, men kan inte uttala sig om hur bra eller dåligt det fungerar i verkligheten, eftersom Perrongens ansvar tar slut när eleverna börjar i den utvalda skolan. Som en följd till att Perrongen inte är inblandad i undervisningen, sker det inte heller någon explicit uppföljning eller återkoppling. Visserligen jobbar många skolor med detta, men hur det sker och om det fungerar bra eller dåligt, kan Martha inte uttala sig om.

Kompetensutvecklingen är däremot någonting som Örebro, enligt Martha, satsar på. Kommunen har gjort en satsning i språkutvecklande arbetssätt som genomförs utifrån Pauline Gibbons bok ”Stärk språket, stärk lärandet” och dessutom kommer det att erbjudas en kurs i genomförande av performansanalys till alla pedagoger med kompetens inom svenska som andraspråk. Denna satsning anser Martha som värdefull, speciellt med tanke på att skaffa en större förståelse för avdelningen.

Sammanlagt tycker Martha att Örebro kommun har förstått att det är viktigt att jobba med de nyanlända på ett adekvat sätt. Visserligen finns det saker som kan förbättras och utvecklas. En vision som de har, är till exempel att utveckla samverkan och att börja bygga upp ett nationellt nätverk för nyanlända.

4.3. Intervju 2 - samordnare grundskolan

Jag börjar intervju Gabriella på samma sätt som Martha med att fråga lite allmänt om hennes syn på Perrongen. Gabriella berättar att enheten Perrongen ska vara en gemensam ingång, där kunskaperna hos de nyanlända eleverna ska kartläggas. Till skillnad mot Martha så slussar hon ut ett större antal elever till skolorna. Lsåret 2011/12 var det 137 nyanlända invandrarelever som började i grundskolan men bara 43 på gymnasiet. Nästan varannan dag har Gabriella ett kartläggande samtal, där hon med hjälp av föräldrarna, eleverna och ibland en tolk, försöker få ett grepp om elevernas förkunskaper och intressen, för att därefter kunna placera eleven på bäst möjliga sätt.

Det kartläggande samtalet med föräldrarna och eleven, säger Gabriella, är det essentiella i hennes arbete. I och med samtalet får hon information om vad som utmärker den elev som hon ska placera. För elevens föräldrar blir hon dessutom oftast den första kontakten med den svenska skolan och det är därmed extremt viktigt att hon förklarar skolsystemet och värdegrunden i Sverige. På samtalet har hon även chansen att uppmuntra föräldrarna till att låta sina barn prata modersmål. Många föräldrar vill gärna att barnen så fort som möjligt kommer igång med svenskan, men ser tyvärr inte modersmålet som ett redskap för att komma dit.

I anslutning till samtalet sker skolplaceringen. Rektorn för den utvalda skolan kontaktas och skolan väljer mellan tre olika undervisningsmodeller: *introduktionsklass*, *introduktionsgrupp* och *ordinarie klass*. Efter placeringen tar dock ansvaret för Perrongen slut och skolans ansvar tar vid.

4.4. Perrongens förhållningssätt i jämförelse med skolverkets allmänna råd/ grundskolan

När det gäller mottagningen så anser Gabriella att kommunen befinner sig i ett bra utgångsläge. De har fått goda kontakter med arbetsförmedlingen, migrationsverket och tolkenheten, dessutom så har de börjat få in rutinerna för kartläggningen av elevens kunskaper. Det ser dock annorlunda ut när det gäller att hitta skolor för undervisningen. Politikerna har bestämt att de nyanlända eleverna ska fördelas mer jämlikt. Förut skickades de oftast till skolor som redan hade en stor andel invandrare. Nu ska de dock, med hjälp av taxi och busskort, fördelas på alla skolor i staden.

Problemet med skolplaceringen är att kunskapen om nyanlända elevers rätt till utbildning i hög utsträckning saknas bland personalen (även hos rektorn) i skolorna. Mottagningen förknippas med problem, det kostar resurser och tar, enligt många rektorer, på anseendet. De nyanlända eleverna kommer dessutom oftast in mitt i läsåret, vilket i sin tur kräver en omplanering. Rektorerna är därför oftast inte så positiva när de blir kontaktade. Gabriella berättar att det har hänt flera gånger att de efter kartläggningen bestämt sig för en skola, men blivit nekade av rektorn. Konsekvensen blir att hon sedan pratar med enhetschefen, enhetschefen med den ansvariga politikern, och politikern sedan igen med den berörda rektorn, för att få genom beslutet. Visserligen har situationen redan förbättrats och för varje

gång en sådan process har blivit genomförd så har det också blivit lättare vid nästa placering på samma skola.

När jag frågar Gabriella om hur man går till väga med studiehandedning och modersmålsundervisning kan hon inte riktigt svara på hur det förhåller sig på de olika skolorna. Hon tillägger dock att det borde fungera bra, eftersom enhetschefen för Perrongen är densamma som för modersmålsavdelningen, och därmed är väldigt angelägen om att eleverna kommer till rätta.

På frågan om uppföljning och återkoppling så får jag åter igen höra att deras ansvar upphör i och med överlämningen till skolan och att det i nuläget inte finns någon gemensam form. Kompetensutvecklingen i språkutvecklande arbetssätt är däremot någonting som Örebro allmänt satsar på.

5. Diskussion och slutsatser

5.1 Diskussion

När barn och utbildningsnämnden den 20:e april 2009 beslutade om riktlinjer för mottagande, introduktion och utbildning för flerspråkiga barn och ungdomar i Örebro kommun, hade de som mål att ge dem en likvärdig förskola och skola som utgår från deras individuella förutsättningar, styrkor och förmågor. De nyanlända eleverna skulle lättare komma in i en social gemenskap, få bättre resultat i skolan och i samband med det en ökad måluppfyllelse. Den nya avdelningen Perrongen skulle därmed stå för en likvärdig start, där en gemensamt genomförd kartläggning skulle leda till en skolplacering med individen i fokus (Örebro kommun 2009: 3).

I samband med intervjuerna blev det tydligt att båda samordnarna tyckte att mottagningen tack vare kommunens riktlinjer fungerade bra, men att det däremot finns brister när det gäller skolplaceringen. I kommunens riktlinjer står det att skolplaceringen ska ske utifrån Perrongens kartläggning och i en dialog med berörd rektor och vårdnadshavare (ibid: 8ff). Dock påpekar grundskolans samordnare att rektorerna oftast inte är medvetna om riktlinjerna och därför inte alltid samarbetsvilliga. Detta problem är dessvärre inte så ovanligt i skolans värld:

”Kunskap om nyanlända elevers rätt till utbildning finns på kommunal nivå men saknas i hög utsträckning bland personalen i skolorna, vilket leder till att gällande författningar inte alltid tillämpas (Skolinspektionen 2009: 7)”

Visserligen sprider sig informationen och rektorerna blir mer öppna för ankommande elever, dock är detta en långvarig process. Även efter skolplaceringen kan det uppstå svårigheter. Perrongens ansvar tar slut i och med placeringen, men för att kunna säkerställa en lyckad fortsättning, skulle det behövas ett genomgående stöd. Ett stöd, som innebär både uppföljning och återkoppling. Men eftersom det inte finns några extra pedagogiska resurser än de två samordnarna på Perrongen så blir det svårt att genomföra. Samordnarna har redan en stor börda och skolorna får inte heller några extra resurser.

Gabriella och Martha utgår (och hoppas) så klart från att elevernas utbildning genomförs av entusiastiska eldsjälur som hjälper eleverna på traven, men egentligen skulle det

behövas ännu mer pedagogiska resurser för att uppnå bästa möjliga resultat vid mottagningen.

Ytterligare en punkt med tanke på en lyckad mottagning är möjligheten till modersmålsundervisning och studiehandledning. Perrongen försöker förmedla dessa möjligheters betydelse när dialogen med föräldrarna och rektorn genomförs, dock säger de själva att de inte alltid får gehör. Många nyanlända elever får inte studiehandledning i den utsträckning de skulle behöva, en anledning kan vara den ekonomiska bördan för skolorna. Därför är det ännu viktigare att informera om modersmålsundervisningens och studiehandledningens positiva effekter.

Vi som jobbar som svenska som andraspråkslärare har därför som uppgift att hjälpa till att göra kommunens riktlinjer kända och se till att arbetet vidareutvecklas och de nyanlända eleverna får den hjälp de behöver.

5.2 Slutsats

Genom uppsatsen så har jag fått en god inblick i hur Skolverkets allmänna råd i samband med mottagning av nyanlända elever är uppbyggda och i vilken ordning mottagandet ska ske. Uppsatsen var tyvärr begränsad till Örebro kommuns arbetssätt och därmed är det svårt att dra några generaliserade slutsatser.

Örebro kommun verkar bra uppdaterad på detta område och har gjort egna riktlinjer för mottagandet. Avdelningen Perrongen är ett resultat av detta, men den är deras enda extra avsatta pedagogiska resurs. Som Gabriella och Martha betonar på interjvuerna så skulle mer samarbete mellan Perrongen och skolorna vara önskvärt, men svårt att realisera eftersom resurserna på skolorna fattas. Varje skola sköter sitt. Pedagogiska insatser som modersmålsundervisning och studiehandledning beställs av respektive skola och är därmed inte en självklarhet för alla nyanlända elever. Det brister även i Skolverkets krav på uppföljning och återkoppling. Problemet verkar återigen vara att skolorna inte får några extra resurser och inte heller har blivit informerade om kommunens regler. En allmän information för de anställda inom skolan skulle vara till nytta.

Studien har gett mig en värdefull insikt i samordnarnas tankar och resonemang om mottagningen, som jag förhoppningsvis kan ha nytta av i framtiden. I en fortsatt forskning skulle jag vilja intervjua flera kommuner för att kunna jämföra med deras förhållningssätt angående inkluderingen.

6. Källförteckning

Axelsson, Monica, 2004: Skolframgång och tvåspråkig utbildning. I: Hyltenstam Kenneth & Lindberg Inger (red.), *Svenska som andraspråk - forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitterstut. S. 503-538.

Blob, Mathias, 2004: *Skolintroduktion för nyanlända flykting- och invandrarbarn – en översiktsstudie av arbetet i fyra storstadskommuner*. Norrköping: Integrationsverket.

Bunnar, Nihad, 2010: *Nyanlända och lärande. En forskningsöversikt om nyanlända elever i den svenska skolan*, Vetenskapsrådet.

Dysthe, Olga, 1996: *Det flerstämmiga klassrummet*. Lund: Studentlitteratur.

Franzén, Elsie, C., 2001: *Att bryta upp och byta land*. Natur och Kultur.

Gruber, Sabine, 2009: *Ingen harmlös skillnad*. I: Pedagogiska magasinet nr 2. S.49-51.

Hyltenstam Kenneth & Tuomela Veli, 1996: *Tvåspråkighet med förhinder*. Studentlitteratur. Lund.

Ladberg, Gunilla, 2004: *Skolans språk och barnets- att undervisa barn från språkliga minoriteter*. Lund: Studentlitteratur.

Skolinspektionen, 2009: Utbildning för nyanlända elever. Rätten till en god utbildning i en trygg miljö (10.05.2012)

<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Kvalitetsgranskning/Nyanlanda-elever/Nyanlanda-elever.pdf>

Skolverket, 2002: Flera språk – flera möjligheter – utveckling av modersmålsstödet och modersmålsundervisningen (23.04.2012)

http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.9691!Menu/article/attachment/huvud.pdf

Skolverket, 2008: Allmänna råd för utbildning av nyanlända elever (10.05.2012)

http://www.skolverket.se/2.3894/publicerat/2.5006?_xurl=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwtpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2027

Sjögren, Annick, Runfors, Ann. & Ramberg, Ingrid (red), 2000: *En "bra" svenska? Om språk, kultur och makt*. Mångkulturellt Centrum.

Örebro kommun, 2009: *Riktlinjer för Örebro kommuns mottagning, introduktion och utbildning av flerspråkiga barn och elever* (25.05.2012)

<http://www.orebro.se/download/18.592469351289b898bac800019749/Mottagning%2C+in+roduktion+och+utbildning+av+flerspr%C3%A5kiga+barn+-+riktlinjer.pdf>

7. Referensförteckning

Bell, Judith, 2006: *Introduktion till forskningsmetodik*. Studentlitteratur.

Dysthe, Olga, Frøydis Hertzberg & Torlaug Løkensgard Hoel, 2002: *Skriva för att lära: Skrivande i högre utbildning*. Studentlitteratur.

Strömquist, Siv, 2006: *Uppsatshandboken: Råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. Hallgren & Fallgren, 4:e uppl.

Bilagor

Frågor till intervjuerna

1. Hur organiserar och bedriver Örebro kommun sin verksamhet för att ta emot (undervisa) nyanlända elever?
2. Vilka pedagogiska resurser har kommunerna för att möta dessa elevers behov?
3. Hur jobbar man med hänsyn till skolverkets allmänna råd?